

Una història dels carlins

- El general Savalls va enviar 120 soldats a recaptar contribucions a la vila, però els castellanins es van revoltar, i van demanar auxili al castell de Figueres
- La vila va ser assetjada i la meitat de les cases van quedar enderrocades o cremades, a més de registrar-se una seixantena de morts entre soldats i veïns

J. M. BERNILS

El foc de Castelló ha estat un altre dels episodis que més ha impactat a la vila comtal al llarg de la seva història més recent. Els fets es remunten a les guerres carlines, durant les quals la comarca va ser lloc de confrontacions entre els republicans o liberals i els monàrquics. Segons l'historiador Miquel Planas, autor d'una monografia sobre Castelló d'Empúries, la vila es trobava molt polaritzada entre els partidaris d'un règim i els de l'altre, motiu pel qual "les recaptacions de contribucions d'uns i altres eren freqüents".

Els fets concrets d'aquesta commemoració es remunten a primers de novembre de 1874, quan el general Savalls, carlista, va enviar 120 soldats a la vila a recaptar contribucions. "L'hostilitat dels milicians castellanins va desencadenar l'atac del

El foc de Castelló ha estat un dels esdeveniments històrics que més ha impactat la vila comtal al llarg de la seva història més recent

sanguinari Xic de Sallent, que va entrar a la vila a sang i foc. El mateix dia 3 de novembre va arribar al brigadier Moya, procedent del castell de Sant Ferran de Figueres - po-blició que estava al costat dels republicans -, amb 800 soldats, 85 cavalls i dos canons Krupp i, després d'un dur atac, va aconseguir travessar el pont

i entrar a la vila. Els carlins es van refugiar a l'església i a la casa pairal dels Nouvilas", explica Planas.

L'historiador indica que aquell mateix dia va arribar a la vila el general Savalls amb 900 homes "i va ordenar l'atac sobre el pont defensat pels republicans. Després de traspasar-lo, es van trobar dins les muralles tres grups que es perseguien mútuament. La nit va fer encara més tràgica la situació. La lluita fou duríssima, brutal, despietada. Els liberals, que venien de Figueres, no es van atrevir a entrar, per les notícies que els donaven els fugitius i pel brogit i els espetecs que sentien mentre veien retallar-se la vila en la foscor de la nit, solament il·luminada per les flames dels incendis. La lluita va continuar els dies 4 i 5 de novembre".

Miquel Planas acaba assenyalant que el general Savalls, tot fingint un replegament, "va deixar lliure el pont. Els republicans van aprofitar-ho per fugir i, atrapat entre dos focs, van caure presoners dels carlins". Es calcula -les dades no són exactes- que van morir 20 persones i un centenar de ferits entre els carlins i una xifra semblant entre els republicans. Savalls, a més, va agafar presoners 150 homes, la majoria dels quals eren ferits. Al cementiri municipal hi ha dades de 66 persones enterrades arran d'aquesta cruenta batalla. Sis castellanins hi van perdre la vida, però les conseqüències més greus van ser que nombroses cases van ser saquejades i que mig poble va quedar amb els edificis enderrocats i cremats.

Es deveniments de 1874 es van reviu el passat cap de setmana

LLUIS LLABRADO